

böc félye

Minden eddigi társadalom története
százalékok története.
Világ proletárijai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

„Az igazság fejlettebb ország a ke-
vésebb fejletnek saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 12. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 február 11.

Egyes szám ára 2 cent.

Választójogi küzdelem.

A magyarországi választójogi harc nem esu-
pán azért érdekel bennünket, mert magyaror-
szági testvéreink küzdelméről van szó, hanem
visszavandorló amerikai magyar munkástár-
saink szempontjából is közelről érint a kérdés.
Ebben a küzdelemben nevezetes fordulópont-
állott be. Kiszárgott ugyanis, hogy a nem-
zeti kormány minő „általános” választói jogot
készül adni:
Szavazhat e tervezet szerint minden 24 éves
irni olvasni tudó állampolgár. 3 szavazattal
bírnak a papok és diplomás egyének, 2 szava-
zattal önálló iparosok, kiknek legalább 210 kö-
rona tiszta jövedelmük van és a megalakítan-
dó munkaadó-szövetségnek tagjai. Munkások
és idegenajkúak 1 szavazattal bírnak.

Ez a tervezet lábbal tiprása a szociáldemo-
kraták követelte egyenlő választójognak és a
magyarországi proletáriátus erőyes ellenállá-
sát kell, hogy előidézzé.

Egy valóban demokratikus választójognak
legfőbb kelléke, mely annak általános jellegére
is a legnagyobb kihatással van: a választójog
egyenlősége. Egyenlő a választójog akkor,
ha egy a jogosultság elnyerésének feltételei,
mint gyakorlásának módjai mindenkiére nézve
azonosak. Hiába van kimondva, hogy a vá-
lasztójog általános, vagyis mindenkinek van
szavazatjoga, ha e szavazatok súly és érve-
nyesség tekintetében nem esnek azonos elbí-
rálás alá. A választójog általánoságának cél-
zatát lehetetlenne tévő ez az egyenlőtlenség
legnagyobb mértékben a többes szavazat, plu-
ralitás által van intézményesen megvalósítva.
olyképpen, hogy míg egyes személyek csak
egy szavazattal bírnak, addig a jogosultak bi-
zonyos köre fejenként több szavazatra jogosít-
ott.

Könnyű kitalálni, kikből áll a jogosultak
ezen köre. Mi sem természetesebb, hogy
ugyanazokból a társadalmi osztályokból kerül-
nek ki ezek, mint a szavazattal bírók oly álla-
mokban, hol a választójog még nem általános,
vagyis azokból, a kik valamely szellemi, vagy
vagyonai cenzus folytán arra jogosultságot
nyernek, tehát mindenképpen a birtokos osztá-
lyok. Nincs is más célja a többes szavazat-
nak, mint a cenzusos választójognak az általá-
nosnál való összeegyeztetése, vagy helyesebb
utóbbinak előbbi által való meghamisítá-
sa.

Ez a választórendszer áll fenn Belgiumban,
a hol az osztályuralom ez uton igyekszik el-
lensúlyozni az általános választójog hatásait.
Három szavazattal többje itt senkinek sincs,
de viszont két, illetve három szavazata csak
annak van, a ki bizonyos adót fizet, bizonyos
tökével bír, illetve magasabbfokú kiképzetés-
ben volt része, szóval a vagyonos burzsoázia-
nak. Nagyon is érthető tehát, hogy az osztá-
rak választójogi törvénynek a közelmúltban
lak választójogi törvénynek a közelmúltban
lak legtipikusabb képviselői, a nagybirtokosok
kézzel-lábbal dolgoztak a plurális választó-
rendszer megvalósításán s nem rajtuk, hanem
osztárok elvtársaink derekas magatartásán mu-
lott, hogy céljuk nem sikerült.

Hogy a magyarországi szociáldemokráciá-
nak, mint a népjogok egyedüli éber őrzőjének
Magyarországon a választójogi reform ez idő
szertint embrionális állapot mellett is, kettő-
zött figyelemmel kell a többes választó-
rendszer becsapódása ellen állást foglalnia, nem
csak az az évszázados szokás teszi szükségessé,
hogy a magyar osztályuralom mindenkor
az Ausztriából vagy Ausztriát át importált
eszközökkel növelte a saját leleményessége ál-
tal lehetővé tett kizsákmányolást, de indokolja
egy konkrét tény, melyet Vandervelde elvtár-
sunk nyomán a következőkben közölhetünk:
„Az elmúlt évben — ugymond Vandervelde
— alkalmam volt Washingtonban gróf Appo-
nyival megismerkedni. A választói reformról
beszélünk. Úgy látszik, hogy nagyon érdeklő-
dött Belgiumban fennálló plurális választó-
rendszer iránt és az az érzésem volt, hogy a
többes szavazatjog kérdése egy napon Ma-
gyarországon vagy Ausztriában több, mint
akadémikus érdeklődéssel foglalkoztatja. Amde, ha gróf
Apponyi az ő kutatásait a mi választórend-
szerünk tekintetében folytatta, akkor nem ké-
telkedem benne, hogy meggyőződött róla, mi-
képpen ez a választójog a reakcionáriusok szem-
ében a világ minden előnyével bír, hogy
azonban abban az országban, a hol feltalálták,
már ma is megszűnésre van elítelve amaz
igazságtalanságok miatt, melyeket tartalmaz
s amaz igazságtalanságok miatt, melyeket ma-
ga utin von.”

* V. ö. Ein Attentat auf das gleiche Recht. (Her-
ausg. Ignaz Brand) Wien.

Hogy Apponyinak s az általa képviselt
iránynak a többes választórendszer csak ro-
konszenves lehet, az következik éppen a Bel-
giumban tapasztalt eredményekből, melyekkel
ugyancsak Vandervelde a következőképpen
számol be: (Idézve ugyanott.)

„Minthogy azon emberek, akik egy egész
házat laknak és néhány frank adót fizetnek, a
falvakban aránylag sokkal nagyobb számban
vannak, mint a városokban, hol a munkások
többsége bérelt lakásokban tanyázik, a többes
szavazatok hatása is sokkal nagyobb mérték-
ben érezhető falun, mint városi kerületekben.
Igy történik, hogy a brüsszeli kerületben, mely
21 képviselőt választ, a városi kerületnek 100
választójára 44 pótshavazat esik, míg a falusi
kerületekben a többes szavazatokból származó
eme pótshavazatok száma 63-ra emelkedik.

Ott tehát, ahol a falusi és városi lakosság
együttesen választja a képviselők bizonyos
számát, ott a többes szavazat parasztszavazat,
ami jelenleg egyértelmű a klerikális választó-
joggal.”

Joggal feltehető, hogy az a kormány és az
a parlament, amely a fennálló magyar választó-
jogrendszer kiterjesztőleg reformálni van
hivatva, minden eszközzel meg fog próbálkoz-
ni, ami reményt nyújt az osztályuralom fenttar-
tására. Hogy erre a klerikális kiválóképp
alkalmas, azt éppen a magyar politika történe-
te bizonyítja a legfénesebben. De, hogy a ma-
gyar parasztságot ilyen célokra felhasználni
nem fogják, arról majd a szervezett ipari pro-
letáriátus gondoskodik.

A belga eredmények más téren is oly viszo-
nyokról rántották le a leplet, melyek a mily
mértékben kívánatosnak teszik a többes vá-
lasztórendszer a kapitalista érdekek szempontjá-
ból, olyannyira kártyakonyvok mutatták azt be
a demokratikus követelmények s az általános
érdekek tekintetében, nevezetesen az általa elő-
idézett választási visszaélések által. Mentül
több alapon válik ugyanis lehetővé a többes
szavazat, annál nagyobb nehézségekbe ütközik
egyeseknél a többes szavazatra jogosító alap
konstatálása és ellenőrzése. Hogy ilyképpen a
választási névjegyzékbe nem csak számos tév-
vedés kerülhet, hanem amint azt Vandervelde,
a belgiumi viszonyok tanúságaként kimutatta,
a tudatos hamisítás veszélye is fenforog azok
részéről, kik a lajstromok összeállítása körül
közreműködnek, nyilvánvaló. Ismerve már-
most a magyar hatóságok érzelmeit az alsóbb
néposztályllyal szemben és azon áldozatkészség-
get, melylyel felsőbb parancsokat teljesíteni
szoktak, ismerve továbbá a magyar közigazga-
tás páratlan korrupcióját, ez a rendszer kiváló
szolgálatokat tenne a magyar osztályuralom-
nak.

Ha tehát a magyar proletáriátus nem köve-
teli épp oly erőyesen az egyenlő választójogot,
mint az általánosot, annak a veszélynek teszi
ki magát, hogy a koalíciós kormány az utóbbit
az előbbinek a pluralitással való tönkretételé
által iparkodik majd hatálytalanná, vagy illu-
zóriussá tenni. A nemzeti demokrácia pedig,
a mennyiben azt hiszi, hogy ily uton gátat lehet
majd vetni egy rohamosan fejlődő szocialista
mozgalomnak, nos, úgy vonja le a belgiumi ta-
nulságokat: „Szervezetünk sértetlen maradt —
mondja Vandervelde. Propagandánk futólagos
tompulás után erőyesebb lett, mint valaha.”

Magyarországon erre az átmeneti tumpulá-
sra sem lehetne kitalás. De erre nem is fog sor
kerülni. Ennyire el sem szabad jutni. Már egy
ilyen irányú törvényjavaslatnál szemben is meg-
kell, hogy adja a munkásság azt a választ,
mely elveszi majd a kormány hajlandóságát a
pluralitás megvalósításától.

A MUNKA ÉS A RENYHESÉG.

A munka átok volna?
Nem, a renyhesség átok!
Néztek ama szegényeket, — gazdagoknak
nevezik ugyan őket — kik nem lének nyugal-
mat, mert nem jutnak munkához. Hegyeket
másznak, megjárják a tengereket, bejárják a
világot; új benyomásoknak hajtsoznak. Olyan-
ok, mint az örökké bolygó zsidó, ki arra van
telve, hogy önmagától meneküljön. Saját lelki
ürességük elől szöknék. Szívükben nincs
tűz. Söhö sincs támaszuk. Lelkük össze van
marangolva; szellemük olyan, mint az álló
víz, melyben minden elrohad. Csak vágyaik
vannak, de nincsen törekvés bennük. Semmi
sem tudja elragadni őket, de a legkisebb sze-
szély el tudja keseríteni életüket. Gondolataik
és érzéseik nem olvadnak össze valamely élet-

célért, hanem futólagos hangulatok befolyásol-
ják azokat; martalékai a szeleknek, akár a
polyva, mely erőtellenül és haszontalanul hull
a porba...

A semmittevés oly büntetés, mely még a leg-
érzékletlenebb gonosztevőnek is kínokat okoz.
Képzelnék el olyan embert, a kinek kezei-lá-
bai össze vannak kötve, szeméi bekötve. Nem
volna-e ez utálatos kínzás még akkor is, ha az
illetőnek jó ágya lenne és jó táplálékot kapna?
Mi volna a legnagyobb baj a dolgokban? A tét-
lenség!

Minden érzelmi szervünk, testünk vérkerin-
gése, agyunk tömegeinek mozgása tevékeny-
ségre kényszerít, tevékenységet teremt és még-
is akadnak olyanok, a kik elhiszik, hogy az
emberi gépezet csak akkor fog dolgozni, ha
korbacsütésekkel kényszerítik erre.

Nem így áll a dolog.
Ellenkezőleg, a kényszerűség és a szükség
változtatták kinná a munkát.

A munka gazdaságunk és kulturánk neve-
lője. Belőle meríti az egyéniség az erőt és buz-
ditást teljes kifejtéséhez; a munka szeren-
sének gyökere, mely nem virulhatna nélküle.
Ezer meg ezer élő fonállal egyesíti a családot,
a nemzetet, az emberiséget. Mégis képek vol-
tunk a társadalmat úgy berendezni, hogy a
munkából nem egyetértés, hanem viszály, nem
áldás, hanem átok fakadjon.

A társadalomban nagy szakadékokat látunk,
melyek azt osztályokra tagolják. A társadalmi
rétegek egymás fölé tornyosulnak; kulturális
haladásunk az uszkáló jéghegyekhez hasonlít,
mely az álló jéghegyeket ostromolja; míg a
szakadékokkal telt csucskok a nap sugaraitól
csillognak, addig a jégtömegek sötétségben és
hidegben maradnak.

A munkást a munka segítségével igazták le;
egy lett a munka a kizsákmányolás forrása.

A kizsákmányolás a munka minden jóté-
ményét annak ellenkezőjévé változtatja. A ki-
zsákmányolás okozza, hogy a munka, mely-
nek az volna a hivatása, hogy az életet feleme-
lje és szebbé tegye, a munkásnak még annyit
időt sem hagy, hogy élhessen. A kizsákmányolá-
s okozza, hogy a munka elválasztja a mun-
kást családjától. A kizsákmányolás meghono-
sítja a létért való küzdelmet a férfi és a nő, az
étya és gyermek között. A kizsákmányolás te-
szí nyomorékká a munkást; tönkreteszi egész-
ségét, megrövidíti életét. A kizsákmányolás
okozza, hogy a munkás agya eltompul, a he-
lyett, hogy eszt és érzékét a munka élesítené.
A kizsákmányolás gyűlöletet, irigységet, gyá-
va alázatosságot, kétségbeesést és lelki eldur-
vulást szül.

A kizsákmányolás megbecstelenítette a
munkát.
A munka a sovány, agyoncsigázott, kérges-
kezű asszony; görnyedten, kócos hajjal, alaza-
tosan vonul végig az utcán és a renyhese-
g kifestve, felcícomázva, gummikerekűs fogaton
robog el mellette, félvállról, megvetően tekint
rá. A palotákban kutyákkal zavarják a ki, a pol-
gári házak kapuit bezárják előtte s elutasítják,
ellökik maguktól; a szegények közé hajtják, a
külvárosok piszkába, hol nedvesség és hideg
uralkodik.

A kizsákmányolás, osztálytagozódás és osztá-
lyuralom az emberiséget egymás ellenségei-
vé tette; társadalmi fogalmainkat ketté válasz-
totta, összezavarta, meghamisította. Úgy
bolygunk a világban, mintha örültek volnánk.
Nem ismerjük egymást; egymás fejére há-
gunk. Nézzetek csak oda: az az ember felka-
paszkodott az ugorakára, kabátját tarka ron-
gyokkal varratja teli, tollas csákót tesz a fejére
és megengedi, hogy mások katonásan üdvö-
zöjék. Kardokkal vagdalóznak, kölcsönösen
golyókat bocsátunk egymás testébe, új löve-
ket találunk fel, melyek husz kilométer távol-
ságra visznek, hogy ily távolságban is meg-
tudjuk egymást sebesíteni. Vagyonunkat az
ablakon hányjuk ki, a tenger hajjai közé szór-
juk. Végtelen sok gazdaságot teremünk;
mindazt, a mit megteremtettünk, összehörd-
jük, hegyekké halmozzuk fel, míg csuca a fel-
egyekbe ér; a csucs hegyét aranykövekkel rak-
juk ki, tetejébe néhány felfújott fűkötőt ültetünk,
kik teli torokkal kiabálják: „Enyém!” Mi azon-
ban, lenn a hegy tövében éhezve, fázza, nagy
katonai kordonokat alkotunk, hogy a termelt
javakat, az eledelt és ruházatot elzárjuk ma-
gunk és a világ elől. Ha megkérdezik tőlünk,
hogy miért teszünk ezt, erre azt feleljük, mert
„éhezünk és fáznak”. És elhitetjük önmagunk-
kal, hogy az emberiség majd nem akar többé
dolgozni, ha nem lesz kizsákmányolva.

Tüntessétek el a kizsákmányolást és a mun-
kás meg fog szabadulni a nyomortól, a munka
a szegénytől; az emberiség ki fog szabadulni
az örültek házából. A munkás felszabadítása
meg fogja szabadítani a kultúrát durva bé-
lyeítől. Akkor fenségesen felépül majd és vi-
rágozni fog a munkás emberi birodalma.

A munkás fia.*

Irta: Antal Sándor.

(Pistának elmondja az apja, hogy milyen a
természet, milyen az emberi társadalom.
Arról is beszélgetnek, hogy miért kell meg-
változtatnia a mostani társadalmi rendszernek.)

Pista. A tanító ur haragudott, mert meg-
látta, hogy az én olvasókönyvem a Népszáva-
val van befedve. Azt mondta a tanító ur, hogy
a ki a Népszavát olvassa, az ellensége a ter-
mészetnek meg a társadalomnak.

Az apja: Mondd fiam, tudod-e, hogy mi a
természet?

Pista: Nem tudom, azt nem tanultuk.

Az apja: Miért nem kérdezted meg a tanító
urtól?

Pista: Nem mertem, mert féltem tőle. Tud-
tam, hogy most vasárnap megmondod te.

Az apja: Jó, elmondom neked a tanító ur he-
lyett. Minden, a mit magad körül látsz, az em-
berék, az állatok, a növények, a víz, a föld, a
levegő, a hegy, a felleg, a hold, az a sok csil-
lag, a mit este látsz, az mind a természethez
tartozik. Ezek a természet részei. Épen ugy,
mint az ember testének részei a fej, a törzs, a
két kéz, a két láb. Ugy-e most már tudod, hogy
mi a természet?

Pista: Tudom.

Az apja: Azt mondta a tanítód, hogy én el-
lensége vagyok a természetnek. Meg kellett
volna kérdezned tőle, hogy melyik résznek va-
gyok én ellensége? Mert az egész természet-
hez képest én kisebb vagyok, mint egy nan-
gya tehozad képest.

Pista: Pedig a hangya nagyon kicsi, messzi-
ről nem is lehet meglátni.

Az apja: Az ember a természethez képest
még kisebb. Azért nem lehetek én ellensége a
természetnek. Az embereknek nem vagyok el-
lensége, azt magad is tudod, mert te is ember
vagy és mégis szeretlek, dolgozom érted. A
hegynek se lehetek ellensége, hiszen nem is
érthatok a hegynek. A víznek se, mert a víz
táplál. A holdnak se lehetek én az ellensége.
A mint észreveszed, sem én, sem más ember
nem lehet ellensége a természet egy részének
sem. Vagy te nem értetted meg a tanító ur
beszédét, vagy a tanító ur tévedett.

Pista: De én jól emlékszem arra, a mit a ta-
nító ur mondott.

Az apja: Jól emlékszel, de nem értetted meg
jól. Biztosan nem egészen úgy mondta, mert
a tanítónak tudnia kell, hogy az emberek, vagy
a természetnek többi részei nem tehetik azt,
a mit akarnak, hanem mind azt teszik, a mit
tenniük kell. Hiába akarna a vadgesztenyefa,
hogy rajta körte teremjen, a vadgesztenyefán
mindig csak vadgesztenye terem. A nappal
után mindig éjjel következik, az éjjel után
szabályosan mindig nappal jön. A természet
egyes részei csak azt tehetik meg, a mit nek-
ik a természet szabályai, törvényei meg-
engednek. A hal hiába akarna vagy szeretne
a szárazon élni, csak a vízben élhet meg. A fecs-
ke pedig a víz alatt dögölne meg, mert ő csak
a szabad levegőben tud repdesni. A halra az
a természeti törvény, hogy csak a vízben él-
het, a fecskére pedig az, hogy csak a levegő-
ben. A természeti törvényeket nem az emberek
csinálták. Az emberek csak észrevették, hogy
vannak ilyen törvények. Érted, fiam?

Pista: Érttem. Mondd apám, nem csak a ha-
lra meg a fecskére van ilyen törvény? A se-
lyemhernyóra is van?

Az apja: Persze, hogy van. Hány se-
lyemhernyó van neked?

Pista: Sok, van több mint száz. Most két
dobozba tettem őket, külön a kicsiket, külön
a nagyokat.

Az apja: Miért választottad szét őket?

Pista: Hogy a nagyok könnyebben begu-
bózhassanak.

Az apja: Honnan tudod te, hogy be fognak
gubózni?

Pista: Onnan tudom, mert tavaly is mind
a hernyók egymásután abba hagyták az evést,
a doboz sarkába másztak vagy a fedelére és
ott begubóztak. Nemcsak az enyém gubózott
be, hanem a Péteré is, pedig azok majdnem
éhen veszttek. Mind olyan vékonyak, satnyák
voltak. A végén mégis begubóztak.

Az apja: A begubózás után mi történt ta-
valy a se-lyemhernyókkal?

Pista: Mikor a doboz sarkában már egészen
begubóztak, akkor a szép fehér hernyóból ki-
csi, bá na, mozdulatlan báb lett, a melyik
mászni sem tudott.

Az apja: Hogy áttad meg azt a bábót, mi
kor a báb benne volt a kész gubóban?

Pista: Péter felvágta mindegyik gubóját,
akkor láttam először a bábót. Akkor azt hit-
tem, hogy csak a vékony, sárga hernyóból
lesz olyan kicsi, bána báb. Kíváncsi voltam,
és sok gubót felvágtam én is, és mindegyik-
ben csak olyan báb volt, mint a Péterében. A

többi fiúk gubójában is olyan volt.
Az apja: Hát aztán mi történt a bábokkal?
Pista: Aztán a bábok fölébredtek, megre-
pedt az a bána héj, a mi körülfogta a testü-
ket és a bána bából szép fehér pillangó lett.
A melyiknek a gubóját nem vágtam ki, az
maga kirágta a gubó oldalát és úgy mászott
ki. De a szép fehér pillangók nem tudtak re-
pülni, olyan vastagok voltak. Én adtam nekik
eperfalevelet, de egyik se akart enni.

Az apja: Hát mit csináltak?

Pista: Csak a szárnyukat rázták. Aztán
egy kicsi meg egy nagy összepárosodott és a
nagyobbik sok kicsi, fehér tojást tojt az írka
fedelére. Volt olyan pillangó is, a melyik nem
tehér, hanem barnaszínű kicsi tojásokat tojt.
Aztán a pillangó mind megdögölt. Ugy saj-
náltam őket, mert olyan szépek voltak.

Az apja: Hát a kis tojásokkal mit csináltak?

Pista: Nem csináltam velük semmit. Péter
az övét a körmével elpattantotta, megölte. De
én nem csináltam velük semmit. Csak eltet-
tem. Az idén aztán a sok tojásból apró, na-
gyon kicsi hernyó lett. Én szedtem nekik eper-
falevelet és most már megnöttek. Nemsokára
be fognak gubózni.

Az apja: No látod fiam, ugy-e nem te akart-
ad, hogy a tojásból kis hernyó, a kis hernyó-
ból nagy hernyó, a nagy hernyóból a gubóban
báb, a bából pillangó legyen. Te sem akartad,
Péter sem akarta, más sem akarta, a se-lyem-
hernyó sem akarta. Nem csak a te se-lyemher-
nyóddal, meg a Péterével, hanem minden se-
lyemhernyóval ez szokott történni. Természe-
ti törvény szerint történt a kis se-lyemhernyó
átalakulása. Épen ugy, mint természeti tör-
vény annak is az oka, hogy a tyúk egyszerre
csak egy tojást tojt, a kutyának egyszerre
négy-öt kölyke születik.

Pista: Miért van a kutyának egyszerre több
fia?

Az apja: Bizony fiam, azt én nem tudom,
mert én csak tíz éves koromig jártam isko-
lába. A mit azonkívül tudok, azt a szakely-
lent tanultam. A szakelyletben nem lehet
mindent megtanulni, mert csak munka után, este
mehtünk tanul. De a tudós emberek, a kik egész
életükben tanulnak és nem a kezük munkájá-
val, hanem az eszük munkájával keresik a ke-
nyerüket, azok biztosan tudják.

Pista: Hát te nem tudsz mindent?

Az apja: Nem fiam. Én csak a kőműves
munkát tudom. Meg a mit tanultam, olvastam
a szakelyletben. De olyan sok tudomány van
a világon, hogy egy ember nem is tudhat
mindent.

Pista: Hát a tanító ur sem tud mindent?

Az apja: Persze, hogy nem tud. A tanító
tud tanítani, de ruhát csinálni, házat építeni,
beteg gyógyítani nem tud. Minden ember
csak azt tudhatja, a mit tanult. A természet
törvényeit is csak az ismerheti, a ki a termé-
szet törvényeit kutatja, keresi, tanulja, a ki
szavall foglalkozik. A természetűdösök ismer-
tik a természet törvényeit. Ők írják le köny-
vekbe, ők mondják el mindenkinek.

Pista: Ezek a tudósok csinálják a természeti
törvényeket?

Az apja: Nem. A természeti törvényeket
senki sem csinálja. Azok mind megvannak. A
tudósok csak figyelik a természetet, kutatják,
hogy miért olyan az ember, a hegy, a nap, a
világosság, a sötétség. Miért olyan az állat,
a növény. Lassanként aztán észreveszik, hogy
minden a természeti törvények miatt olyan,
mint a milyen. Ezt kellene tudni minden em-
bernek, hogy az egész természetet, mindent,
a mi van, természeti törvények szabályozzák.
Igaz, hogy a tudósok sem ismerik mind a ter-
mészeti törvényeket. De azt nemcsak a tudó-
sok tudják, hanem én is tudom, hogy a ter-
mészeti törvényt megváltoztatni egy ember
sem tudja, akár tudós, akár tudatlan, akár
munkás, akár ur. Mert ezek a törvények erő-
sebbek, mint az ember. Hiába akarja az em-
ber, a paradicsom magvából csak paradicsom
terem, nem pedig sárga dinnye. Megértetted?

Pista: Igen.

Az apja: Tehát a ki a Népszavát olvassa, az
sem tehet a természet ellen semmit. Vagyis
én sem lehetek ellensége a természetnek.

Pista: Ezt most már tudom. De a tanító ur
azt is mondta, hogy a társadalomnak vagy te
az ellensége. Mert mindenkire haragszol, min-
denkit gyűlölsz, a ki nem munkás, hanem ur.

Az apja: Megmondta a tanító, hogy mi az
emberi társadalom?

Pista: Nem mondta, de te emlegetted, hogy
mind az emberek, a mennyien csak vannak, az
asszonyok is, a gyerekek is.

* Részlet szerzőnek most megjelent kitűnő füze-
téből.

[Polytáza a 2-ik oldalán.]

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja
Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.
ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.
A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, February 11, 1908

CSAK KAPITALISTA LEGYEN!

A mint előrelátható volt, Thaw-ot, a millió-
mos gyilkost az esküdtségi felmentette.
Persze örült volt tette elkövetésének. Ezt sü-
tötték ki huszónöt órai tanácskozás után a de-
rék esküdtek.

Alig hogy az ítéletet kihirdették, Dowling
bíró a felmentett vádlottnak a Matteaiban
levő állami örültek házába való azonnali elszá-
llítását rendelte el és ez intézkedést azzal in-
do-kolta, hogy Thaw a közbiztonságot veszélyez-
tethetné. A mennyire megörült Thaw a fel-
mentő ítéletnek, annyira lesújtotta a bíró hatá-
rozata és követelte ügyvédeitől, hogy a bírói
intézkedés végrehajtását kizsárolva tiltako-
zással akadályozzák meg. Szakértők által akarta
elmeállapotát megvizsgálni és ezek által
megállapítani, hogy most már teljesen ki-
gyógyult az örültségből, ez irányban intézke-
désre tehát szükség nincs. Anyja, özvegy
Thawné, ki az ítélethirdetésnél nem volt jelen,
hanem telefon útján értesült a felmentésről,
szintén fia kívánságához csatlakozott és nem
akarta megengedni, hogy az örültek házába
szállítsák. Azonban Littleton védőügyvéd ér-
tésekre adta, hogy jobb lenne, ha a bíróság
rendelkezésének engedelmessé válna. Dow-
ling bíró, mivel az ügyvédek tanácsokztak, szin-
tén azt ajánlotta, hogy a kimondott határozat
ellen most ne tegyenek lépéseket. Ugy az ügy-
védeknek, mint Thaw nevének nagy farságá-
ba került Thaw megnyugtanni, mire ez végre
beleegyezett, miután megígérték neki, hogy
szakértőket alkalmaznak, kik elmeállapotáról
véleményt fognak adni, esetleg pedig magán-
intézetbe fogják szállíttatni.

TÖKÉS TESTVÉR.

Ugyancsak helyben hagyta most a tökések tes-
tét a munkást, még a papíron volt szabadságát
is megírta tőle s elkobozta; t. i. a „Sher-
man anti trust law“ kimondja, hogy két vagy
több egyén szervezkedése azon célból, hogy a
kereskedelmet vagy ipart monopolizálják, tilos.
Az utóbbi időben tényleg meg is tették, hogy
néhány trust nagy komédiák kíséretében a
nyilvánosság elé hurcolták, sőt meg is büntet-
ték, de a büntetést még eddig elmulasztották
behajtani. Miskép áll a dolog az édes testvérrel,
a „munkás trustal“. Itt nem komédiáznak,
nem lármanak, hanem itélik, és végrehaj-
tanak.

A „United Hatmaker of Amerika“ szerve-
zetet elítélték \$240.000 kártérítésre, vagyis az
okozott kár 3-szorosára s ha a szervezet nem
tudná kifizetni, akkor az A. F. of L. fogja fi-
zetni, mivel ezen szervezetnek tagjai.

Gompers, Berger és a többi „testvér“
pedig talán még tovább is támogatni fogja a
pure és simple szervezeteket mindaddig, míg a
tökésosztály tönkre nem teszi őket.

A „BÜNÖS“.

A porosz igazságügyminiszter, dr. Beseler
a lipcei törvényszék előtt dr. Liebknecht Ká-
róly elvtársnak az ügyvédek sorából, való ki-
zárását indítványozta. Csak néhány nappal
előtt utasította vissza az ügyvédi kamara,
hogy megindítsa az eljárás elvtársunk ellen,
kik látás miatt másfél évi várfogságra ítélték.

Szervezkedjétek!

A közönyösökhöz.

Hozzád, proletár, te elnyomott kedélyű, el-
tompult érzékű munkástársaid szenvedési
íránt közönyös bérnunkás, hozzád szólnak
e szavak. Nincs neked semmi közöd
ahhoz, a miről a legnagyobb szellemek gondol-
kodtak, miért napjaid legjobbjai küzdöttek és
szenvedtek? Semmi közöd sincs osztályod, a
munkásosztály örömehez, bűnhöz? Napjaidat
folytonos egyformaságban töltöd: a gond és
szükség egyformaságában. Ifjuságod elcsatnyul
a munka kemény igájában, mely sohasem
szűnik meg s neked mégsem juttat egyebet,
mint nélkülözést. Miért nem gondolkodtál so-
ha a fölött, vajjon ennek így kell-e lennie?
Vagy épen meg is vagy tán elégedve sorso-
dal? Vagy nem? Hát akkor miért nem hall-
gatsz a hangra, mely milliószorosan és minden
helyütt elhangzik. Szervezkedj! Csatlakozálj
testvéreidhez! Tekints magad körül s láthatod,
mikip egyesülnek körülötted munkások és
munkások. Egyleteket és szervezeteket, politi-
kai és másnemű egyesületeket alakítanak, hogy
sorsukon javítsanak, hogy egymást támogat-
sák a szorultságban és nyomorban, hogy jog-
gaikat, emberi méltóságukat védelmezzék és
mindezzel te nem tőrdől? Nem látod a zo-
moru képet, mely szemeid előtt feltűnik, ha az
utára vagy a gyárba lépsz, ha otthon vagy,
vagy idegenben, nem látod testvéreid és növé-
reid sápadt, beesett arcát, társaid meggörcsült
hátát? Nem látod őket magad is, a hol laknak,
a hogy hálnak, a mit esznek? Nem nélkülözöl-
tek és szenvedél velük együtt? És nem látod mel-
lettük a gazdagságot, azok jólétét és fényüzé-
sét, kik egész életükben nem dolgoznak s nem
veszed észre, büszkeségüket, göggyüket, mely-
lyel éléd lépnek? Palotákban laknak, fényes lak-
osztályokkal, a legfinomabb vendéglőkben él-
keznek, hangversenyeket, színházakat és tánc-
mulatságokat látogatnak, a legköltségesebb sz-
rakozásoknak hódolnak, bársonyba, selyembe,
szőrmebe és hermelinbe öltöznek s ama szeren-
csélenek, kik fáradhatatlanul alkotnak és mun-
kálkodnak, sőtét kis odukban élnek, összesze-
rítva piszkos házakba, utcákba. Is ezek meg a
szerecsényesek, kik még valamelyes munkát
találnak. Azután láthatod a nyomorgókat, fog-
vacogatókat, vékonyan öltözött munkanélkülie-
ket, kik pár fillért a nékponyhába viszik s ha
már ez a pár fillérjük sincs, a melegedő szó-
bába mennek, vagy éppen házról-házra járva
koldulniok kell.

Itt gazdagságot, műveltséget, életkedvet és
örömet látsz; ott szegénységet, nyomorúságot,
betegséget és büntetést szorosan egymáshoz ta-
padva. Ott a fenyhőző kapuskodót, az uszo-
rást, a bórzespekulánst, a szélhámost és a
pénzes-zsákot, a büszke naceságot, amott a
bérabszolgát, a rongyos proletárt, az iszákost
és a kéjnot. Ez újjong és örvend és mosolyog,
közbe pedig jajgat és nyög és panaszkodik és
átközödi a nyomorúságot. És mindez közönyös
előtted, nem tőrdől vele, nem érdekel? Hát
igazán nem akarod azoknak segítségre ké-
szén kezeidet kinyújtani, nem akarsz együtt
harcolni és küzdeni, hogy a jaja és örült
hajsza mielőbb megszűnjék? Azt hiszed, hogy
nem vagy büntéses ennek a nyomorúságos ál-
lapotnak? A te önzésed, a te közönyöd, a te
érdeknélküliség büntésesei az emberiség e
nyomorának. Hiába tagadod büntésedet.
Te is és mi mindannyian büntösök vagyunk
az emberiség nyomorában és szükségé-
ben, szenvedésében és bűnösségében. Ne
áltasd tehát önmagad! Teljesítsd inkább kö-
telességedet. Tudod, miképpen élsz te magad és
mikip élnek szenvedéseid társai. Tudod, minő
gyönyörök léteznek és hogy te és sorsosaid
ezekből ki vannak zárva. Tudod, hogy sehon-
nan sem várhatunk segítséget, mint csak on-
magunktól, s hogy a fáradhatatlan küzdelem-
ben és harcban darabról-darabra kell vissza-
hódítanunk jogainkat, hogy képeznünk és ne-
velnünk kell magunkat, hogy így feyverekre
tegyünk szert a jogtalan és erőszak elleni
küzdelemünk számára. Mindezt tudod, vagy
tudnod kellene. Ezért kötelességed a szervez-
kedés, munkástársaidal való egyesülés s a
magad erejével is szaporítani azok erejét és
részt venni ama nagy, szent háboruban, mely
az emberiség jogaiért és jóléte érdekében fo-
lyik. Panaszoddal és mérgeddél semmi sem
történik a te és társaid ügyében. Itt részt ven-
ni, közremunkálkodni kell és a legcélszerűbb
is, a mit a proletáriátus szolgálatában tettél,
meghozza a maga gyümölcsét. Hiszen ember
vagy te is és úgy érzel, mint más emberek.
Ugyanazon szervekkel bírsz, mint a kapitalis-
ta, a miniszter, a herceg és a földesur, miért ne
élvezd ugyanazon örömeiket és élvezeteiket is,
a ki kora ifjuságodtól dolgozott? Ha úgy ruhá-
nak, mint amaz, mi a különbség a gazdag
közt és közötted? Nem ehedet, ihadot ugyan-
azt? Ép úgy tudsz örülni vagy haragudni, mint
amaz. De fájdalom nem teheted és nem szabad
tenned mindazt, mert a legtöbbet saját számára
tartja meg és neked semmit sem hagy, mint a
te örömtelen és egyhangú proletár-sorsodat.
Nem boszant ez téged? Ha igen, ugy ne csak
morgolj, hanem cselekedj is. Menj társaid közé,
kik már előbb gondolkodtak ezen és csatlako-
zóal hozzájuk. Képezd te is ama hatalmas kö-
telek egy tagját, mely arra alakult, hogy a je-
len igazságtalanságot és borzalmait megszü-
ntesse. Ne tőrdőlj az uszitók rágalmával és
szitkozásaival, te csak magaddal és a tes-
téreiddel tőrdőlj. Az ő közönségükben ép oly
hatalmas és erős vagy, a mily gyöngye és erő-
telny vagy egyedül. Munkástársaidal karöltve
szembeszállhatsz ildöződdel. Miként előbb
brutalizáltak, most respektálni fognak. Ne
hidd, hogy félre akarunk vezetni. A mi milliók
fejében kísért, a mi ezer meg ezer szívet betölt,
azon kell, hogy valami helyes és igaz legyen.
Jöjj hát a te testvéreidhez, akár gyárban dol-
gozol, az ő katógók kerekéi és dübörgő gépei
között, vagy aknáknak tengeted életed, vagy a
vasutigazgatás igájában gyötrődöl, jöjj a te
munkástársaid közé és légy egy a te testvéreid-
del, kik csak javadat akarják. Itt vannak örök-
telny hatalmas gyökerei, itt vagy teljes értékű
ember a többi között, a többi egyértelmű, re-
ményteljes ember között. Hagyd otthon a te
szolgalekedet és alázatosságodat, ott szabad
vagy és a magad ura, ura sorsodnak is. Ha az-
tán ezen „vörös társaságot“, melyről neked oly
szörnyű dolgokat mesélnek, megismerted, ha
látod, hogy az összerberiség boldogítására tö-
rekszenek, hogy a háborút és a tömegnyomort
meg akarják szüntetni, akkor át fogod látni,
hogy ez emberek tulajdonképen egy új idő
apostolai, mely a legjobbat ígéri és örömmel
fogod őket követni egész életeden keresztül.

RÖVID HIREK.

New Yorkban 500.000 gyermek reggeli és
ebéd nélkül jár az iskolába, 100.000 csecsemő-
nek nem jut elég tej.

Budapesten a Ganz-gyárban felhalmozott
robbanóanyagok meggyuladtak, a telep tü-
zel fogott, három munkás megsebesült.

Az „American Tobacco Co.“ ellen vizsgálá-
tot indítottak, mert a Sherman-törvényt meg-
sértette.

Az Egyesült Államok szabaddalmi irodájá-
ba 58.762 szabadalom iránti kérvény érkezett
be 1907-ben, 25.322-re adott engedélyt. Tiszta
haszon maradt az államnak \$279.160.

A kapitalisták, egy sztrájkító bandát akar-
nak szervezni 250.000 dollár alaptőkével, hogy
ügynevezet „Industrial outhon“ létesítse ál-
tal, hol kap a munkás életet és lakást, míg
dolgozik és a hol tömegesen szükség lesz rá,
oda fogják szállítani, hogy testvérei harcát le-
törjék. Ilyen a kapitalista jótékonyág!

Az I. W. W. intéző bizottsága a kongressz-
us határozata szerint, újra kimondta, hogy
szolidaritást vállal a polgári szervezetek
sztrájkjaival is, ha csak nem az I. W. W. vala-
mely osztálya ellen barcolnak.

BOYCOTT.

A „The Werner Co.“-féle akroni nagy
nyomda és kiadóállalat az összes osztályában
„open shop“-okra határozta el magát és az ös-
pés unio-nyomdászokat, könyvkötőket, gép-
mestereket és tördelőket kizárta. A küzdelem
több mint két évvel ezelőtt indult meg a szedő-
uniónak a nyolcórás munkanap érdekében foly-
tatott sztrájkjával és lassankint bevonta az
összes nyomdászokat. Az akroni uniók most a
Werner Co. termékei fölött kimondták a boy-
kottot és felkérlik a munkásokat, hogy könyvek
vételénél utasítsák vissza mindazokat, melyek
a Werner Co.-tól erednek. Többnyire közis-
mert tudományos munkák, természetesen an-
gol nyelven.

MEGJELENT!!

CÉLOK ÉS ESZKÖZÖK

A tudományos szocializmus tanítása.

Irta: BOLGÁR ELEK

Az amerikai magyar szocialista munkás-szö-
vetség „Népakarat“ könyvkereskedésének ki-
adásában kétéves füzetekben megjelenő cik-
k-sorozat a marxizmus alapvető tanításait s azok
kommentárját tartalmazza.

A már megjelent első füzet a társadalmi kér-
dést s annak gazdasági hátterét világítja meg,
ennek kapcsán pedig a tökések és munka ellen-
tétéről, az osztályharcról szól.

Rámutat az eszmék szerepére a társadalom
fejlődésében s bemutatja a történelmi materia-
lizmus alapelveit.

Fejtetegeti a szocialista elmélet és a szocia-
lista mozgalom közötti kölcsönhatásokat s meg-
jelöli azon fejlődést, mely a kapitalizmustól a
szocializmushoz vezet.

A második füzet a szocialis kérdés gerincét:
a tulajdont a maga társadalomgazdasági jelen-
ségében vizsgálja meg, azt a tényezőt, mely
az osztályharcokra irányadó jelentőségű bir.

A harmadik füzet a társadalmi harcok eszkö-
zeiről szól, a szocialis forradalom fegyvereiről,
megvilágítva azok objektív hasznát s azok ér-
telését az egyes irányok szempontjából.

Egy-egy füzet ára 10 cent.
Kapható a „Népakarat“ könyvkereskedésé-
ben, 516 East 6th Street, New York.

A MUNKÁS FIA.

(Folytatás az első oldalról.)

Az apja: Igen, mind az emberek az emberi
társadalomba tartoznak. Én is, te is, anyád is,
a tanító ur is, meg az urak is. Ma olyan a
társadalom berendezése, hogy az egészség, a
vagyon, a hatalom, a tudomány, az élvezet
csak egy csomó emberé. A kisebbik csomóé,
a tökések uraké. A nagyobbik csomó embernek
pedig nincs semmije. Se egészsége, se vagyo-
na, se hatalma, se tudománya, se öröme, él-
vezete. Ebbe a nagyobbik csomóba tartozom
én is, meg minden munkás. Ma ilyen a társa-
dalom rendje. Ezelőtt vagy száz évvel más-
féle volt a társadalom rendje. A kik most tö-
kések, urak, azok akkor olyanok voltak, mint
most mi. Még régebben megint másféle volt
az emberi társadalom rendje. És azt tudod-e,
hogy miért?

Pista: Nem tudom.

Az apja: Azért, mert az emberi társadalom
is a természethez tartozik. Az emberi társadal-
mat is természeti törvények változtatják, alak-
lítják, szabályozzák.

Pista: Természeti törvények miatt ilyenek
az emberek?

Az apja: Igen. Természeti törvények okoz-
ták azt, hogy ma a kisebbik, tökések osztályé
minden, a nagy munkás osztály pedig koldus.
Nem az urak hibája miatt nincsen a munkás-
nak ereje, egészsége, kenyeré, hanem a mos-
tani társadalmi rend miatt.

Pista: Akkor hát az urak nem rossz embe-
rek, azt mondd?

Az apja: Az urak épen olyan emberek, mint
a miyének mi vagyunk. Vannak közöttük oka-
sak és ostobák, ügyesek és ügyetlenek. Nem
rosszabbak, de nem is jobbak, mint mi va-
gyunk. Csak abban különböznek tőlünk, hogy
a mostani társadalmi rend szerint az övék min-
den, a mi jó, a miénk, a munkásoké pedig min-
den, a mi rossz.

Pista: Akkor a társadalmi rend a rossz.

Az apja: Igen fiam. De nem azért rossz,
mert te annak tartod, vagy én annak tartom.
Hiszen az urak jónak tartják, mert nekik jó.
Azért rossz a mostani társadalmi rend, mert a
természeti törvény rákényszeríti az egész
munkásságot, minden munkást a világon, hogy
harcoljon a mostani társadalmi rend ellen. Ter-
mészeti törvény akarja, hogy ez a társadalmi
rend megváltozzék, elpusztuljon.

Pista: De lehet elpusztítani vagy megváltoz-
tatni?

Az apja: Persze, hogy lehet. Hiszen a mos-
tani társadalmi rend is úgy lett, hogy a régi
elpusztult miatt.

Pista: Magától pusztult el?

Az apja: Nem, fiam. A tökések uriosztály,
vagyis azok az emberek, akiknek a mostani tá-
rsadalmi rend jó, nem akarják engedni, hogy mi
elpusztítsuk.

Pista: Ök mit csinálnak?

Az apja: Azt akarják, hogy mi elefejtjük a
mostani társadalmi rend rosszságát. Minden
télén adnak egy csomó szegény gyereknek ru-
lát, vagy cipőt, vagy téli kabátot. Egy csomó
embernek, a ki nem tudja télire futeni a laká-
sát, adnak valamennyi fát. De hiába adnak
akármennyinek téliruhát, tejet vagy fát, mi
nagyon jól tudjuk és nem felejtiük el, hogy
nagyon sok, millió munkásnak nincs semmije,
se fája, se ruhája, se kenyere. Akár vannak a
tökés urak között jótékony emberek, akár nin-
csenek, mi csak tudjuk, hogy a mostani társa-
dalmi rendet el kell pusztítani, hogy az új
társadalom olyan legyen, a melyikben nincsen
szükség jótékonyágra. A tökések védik a mos-
tani társadalmi rendet, mert nekik jó. Ezért,
a társadalmi rend megváltoztatása miatt har-
col a munkás osztály a tökések osztály ellen. Ezt
a harcot osztályharcnak hívják.

Pista: Miskor is volt osztályharc?

Az apja: Mindig úgy volt, hogy osztály-
harcokkal változtatták meg a rossz társadalmi
rendet. Épen olyan természeti törvény kíván-
ja, hogy megváltoztassuk a mostani társadal-
mi rendet, mint a milyen azt kívánja, hogy ha
el vagyunk fáradva, akkor pihenjünk; ha éhe-
sek vagyunk, együnk; ha szomjasok vagyunk,
igyunk; ha álmosak vagyunk, aludjunk el. Ér-
ted, fiam?

Pista: Igen, értem. Meg is mondom a tanító
urnak, hogy nem te vagy ellensége a társadal-
mi rendnek, nem te akarod megváltoztatni, ha-
nem a mostani társadalmi rend olyan rossz,
hogy meg muszáj változtatni.

Az apja: Igen fiam. Olyan a mostani társa-
dalmi rend, mint a rossz csizma. Alul is csupa
lyuk, felül is csupa lyuk, már a foltot sem bír-
ja. A jósvű urak tesznek rá foltot, de az
mindjárt leesik. Csak el kell lökni, csak új
csizmát kell venni. Érted fiam?

Pista: Igen, értem. Az urak a jótékony-
sággal akarják megfoltozni a rossz társadalmi
rendet, mert nem akarják, hogy a munkásosztály
harcoljon ellen.

Az apja: Ugy van. Látom, hogy megértet-
ted!

ELVTÁRSAK!

Terjesszétek a „Népakarat“-ot.

TÁRCA.

JUS PRIMAE NOCTIS.

— A Népakarat eredeti tárcája. —
Irta: Csongrádi Kornél.

Vasárnap délután volt. Az a nap, a mely
megengedi a „munka katonái“-nak, hogy né-
hány órára megpihentessék fáradt tagjaikat s
eszükbe juttassa, hogy más egyéb is van a vi-
lágban, mint a munka tetet-letket öltö roboto-
lása.

Odakint sűrű pelyhekben hullott a hó s
nagyapó nagy karosszékét közelebb húzta a
meleg kályhához. Fehér haja zúsztonen fény-
lett, s a hogy a régi irások fölé hajolt, meg-
meglibbentek furti, mintha csak a szállongó
hópelyhek lepték volna be.

A szoba távolabbi részében ifju pár ült s
halkan suttogott egymással. Nekik még nem
kellett a kályha melege, elég volt a csillogó
lobbantás s forrongásba hozza ifju véruját.

Nagyapó összehajította írást, ősz szemlő-
dökei haragosan húzódtak össze, de arckifeje-
zése azonnal megnyihült, a mint meglátta szép
unokáját, kinek piros ajkairól épp abban a pil-
lanatban rabolt csókot a szemfűles völegény.

— Szegény nagyapó! — sugta a leány, mi-
közben elrejté piruló arcát. — Egészen magá-
ra hagytuk.

Ezzel felállt s odalépett az öreghez, hízle-
dő cicaként duruzsolta körül:
— Mit olvastál, nagyapa?

— Lapozgattam a régi írásaimban, arany-
virágoskám, — felelt a kérdezt, szeretettel
simogatva a leánya üde arcát.

— Oh, nagyapa, beszélj nekünk valamit a
régii joidókról! — esengett a leány. — Ugy
szeretem hallgatni.... Jer, Miklós, teled-
jünk ide közel, s hallgassuk nagyapót!

A nagy, erőskezű fiu hagyta magát vezetni
s odaülték, a hová a leány kívánta.
Az öreg homloka elborult.

— A régi joidókról beszéljék, gyermekeim?
Ne mondjátok ezt. Ha visszatekintünk a mult-
ba, kiáltóan lázong felénk a nép, a szegénysor-
su jobboldal szomorú élete. Az volt a jó vi-
lág, mikor a földművelő reggeltől késő estig
túrta a földet s mikor verejtékes munkája gyü-
mölcséket ringott a kalász a rónaságon, a föld-
desur részeg bandájával végigszárgulodott rajta,
összetiporva, zuva mindent, de azért a tize-
dét pontosan követelte....? Avagy ha a szegé-
ny paraszt át akart menni a szomszéd falu-
ba, hát előbb napokig kellett lesnie, mikor ta-
lálja a mindenható hajdút jökdévében, mert
másképp bottal verte el a nagyur ajtaja elől...?

Vagy pedig... De, hagyjuk ezt, minék rout-
sam kedvetek.

— De ne hagyjuk, kedves bátyám, — szolt
most kipirult arccal a fiu — beszéljen nekünk
tovább! Hiszen oly ritkán hallani az igazságot
a hamis történelmi fátyallal letakart multak
ködös világából....

— Jól van hát, — felelt az öreg Kovács meg-
tömve öblös pipáját. — Éppen most jut eszem-
be egy régi történet, a mely érdekeln fog ben-
netek, hiszen épp az esküvő előtt álltok. Meg-
láthatjátok belőle, hogy micsoda szegénytelen,
nyomorúságos életet éltek a jobbágyok abban
a „régii jó világ“-ban.

— Menyasszony volt a falunk legszebb lá-
nya. Szegény, földhöz ragadt jobbágyszülő-
k gyermeke volt, de szépségének csodájára hét
falu helyeie serleglettek össze. A robotra haj-
tó hajduk is szívesen elengedték neki
egy-egy órát a nehéz munkából, ha talán egy
csókot kaphatnának tőle. De hiába, a leány
már megtalálta párját. Csak olyan koldus szol-
galegény volt az is, de hát a szerelem nem vá-
logatos. Az ifju sziv megdöbben a daróc alatt
és követelte jogait. Szerették egymást régen,
s mikor elérkezett az idő, a tisztartó kegye-
sen megengedte az egybekelést, hiszen az ura-
ságnak érdekében áll, hogy szaporodjanak
jobbágyai.... Kijelölt nekik a sárból össze-
gyúrt cselédházban egy szűk, dohos kamrát,
odahajtott egy sovány fejénet, garasos ma-
lacot, s ezzel készen volt az új otthon.

Megtörtént az esküvő is és tartották a lako-
dalmat, már a mennyire szegénységüktől tel-
lett.

Esteféle nagy tisztesség érte a szegény ház-
zat. Megjelent a falu kövér plébánosa s a mu-
lató nép illő tisztelettel fogadta a jámbor fér-
fút, a ki elé a legszebb cserepáncsában áll-
ították a jófajta tüzes bort. Miután a szent em-
ber kifújta magát s illő mennyiséget elfogyasz-
tott a jó borocskából, odakacsintott a szép
menyasszony felé, s ketes hangon kezdett
beszélni az örömapához:

— Örömhirt hozok, Mihály. Kegyes jó ura-
ságunk délután érkezett haza külföldről. Meg-
hallotta, hogy lakodalmat ültök, s miután job-
bágyai sorsát szíven viseli, részt kér örömtök-
ből is. El fog jönni s engem küldött előre.

A szegény paraszt kezében nagyot roppant
a kancsó. Ez a váratlan hír lesújtotta. Tudta
ő nagyon jól, mit jelent az, mikor az uraság
lakodalomra jön, hisz éppen azért siettek, mert
hallották, hogy hazaérkeztek. De ime elkéstek.
Magába fojtotta keserűségét és gondysze-
mekkel nézett az ifju párra, mely koldus-
ropta a menyasszony-táncot.

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

VII.

2. A KISAJÁTÍTÓK KISAJÁTÍTÁSA.

Tegyük fel tehát, hogy felvirradt a szép nap, mely egy csapással a proletáriátus ölébe hajtja az összes hatalmat. Mit fog ez vele kezdeni? Nem, mit akar vele kezdeni egyik-másik elmélet vagy hangulat alapján, hanem mit kell kezdeni, osztályérdekeiktől üzelve és a gazdasági szükségszerűség kényszerétől.

Mindenekelőtt magától értetődik, hogy pótolni fogja azt, a mit a burzsoázia elmulasztott. A feudalizmus összes maradványait el fogja seperi és valóra váltani azt a demokratikus programot, melyet egykor a burzsoázia is képviselt. Mint valamennyi osztály között a legelső, egyszersmind a legdemokratikusabb is valamennyi osztály között, meg fogja valószínűleg az általános választójogot az összes testületekben, a teljes sajtó- és gyűlékezési szabadságot; függetlenül fogja tenni az államot az egyháztól, meg fog szüntetni minden örökölt előjogot. Az egyes községeket teljes önkormányzathoz fogja segíteni és a militarizmust megszüntetni. Ez utóbbi két módon történhetik meg: a néphadsereg meghonosítása vagy leszerelés által. A néphadsereg politikai követelménye, a leszerelés pénzügyi. Előbbi bizonyos körülmények között ép annyira kerülhet, mint egy álló hadsereg, de kívánatos a demokrácia megerősítése szempontjából, hogy megfossza a kormányt a nép elleni legfontosabb hatalmi eszközeit. A leszerelés pedig mindenekelőtt a katonai költségvetés csökkentését célozza. Keresztülvihető ez oly módon, mely a kormányok hatalmát még növeli, ha az általános hadköteleesség alapuló hadsereg helyébe jellemetlen esősélekből álló hadsereget állítanak, mely pénzért mindenre kapható. Egy proletár kormány szükségképpen fog arra törekedni, hogy mindkét rendszabályt összegegyeztesse, a népet felfegyverezvén és egyidejűleg a felszerelés folytatásának új fegyverek, ágyuk, páncélos hajók, erődök kiállítását által véget vetvén.

Magától értetődik, hogy a győzelmes proletáriátus az adóügyet is alapos reformálásnak fogja alávetni. Törekedni fog rá, hogy minden adót megszüntessen, melyek ma a munkásnépet terhelik, tehát mindenekelőtt a közvetlen adók, melyek az élelmiszereket megdrágítják és e helyett inkább a nagy jövedelmeket és vagyonokat bevonnak az állami kiadások fedezésére, egy progresszív jövedelmi, illetve vagyoni adó által. Erre a pontra később még visszatérek, legyen tehát elég e helyütt ez az utalás.

Föltehető fontos tér lesz azonban számunkra az iskolaügy. A népiskolák ügye kezdettől fogva foglalkoztatta a proletár pártokat és már a középkor régi kommunista szektáinak nagy szerepet játszott. A műveltség monopoliumát kiragadni az uralkodó osztályok kezéből, mindenkor ott kellett hogy szerepeljen a proletáriátus gondolkodó részének kívánságai között. Magától értetődik, hogy az új uralom az iskolákat szaporítani és javítani fogja, a tanítókat pedig emberségesebben fizeti. De még tovább is fognak menni. Bár a győzelmes proletáriátus, ha még oly radikális érzelmű is, nem lesz képes egy csapással az osztálykülönbségeket megszüntetni, mert azok sok évezred fejlődésének szüleitől, melyek következményeikkel egyetemben nem törölhetők el egyszeriben, mint a hogy krétavonalakat törünk le tábláról szivacs-al. De az iskola ez irányban előmozdításokat végezhet és lényegesen hozzájárulhat az osztálykülönbségek megszüntetéséhez, az által, hogy minden gyermek egyformán jól táplálva és öltöztetve, egyformán fognak tanítani is, egyaránt lesz módjukban minden oldalú kifejlesztésére szellemi és testi képességeiknek.

Nem szabad az iskola befolyását túlbecsülni. Az élet hatalmasabb nála és a hol a valósággal ellentétbe akar helyezkedni, ott mindenkor zátonyra kerül. Ha például arra nézve akarunk kísérletet tenni, hogy már ma szüntessük meg az iskola által az osztálykülönbségeket, úgy nem sokra mennénk vele. De az iskola ott, a hol a tényleges társadalmi fejlődés irányában működik, ezt hatalmasan fejlesztheti és siettettheti. A hol tehát ezen viszonyok az osztálykülönbségek megszüntetésének irányában haladnak, ott az iskola előjárhat ez irányban és a benne felszűrődő generáció számára legalább korlátozott területen megvalósítani azt, a mi az egész társadalomban ezzel a generációval egyidejűleg felne.

nap ismét emelkedett. — Hogyan? Ön az? — szolt Gundermann minden udvariasság nélkül a bárónéhoz. — Ma nem érek rá asszonyokkaj bibelődni. — De azt hiszem, — szolt a báróné meglepetve, — hogy az állás, melyet ön a baisesban elfoglalt? —

— Ugyan, honnan tudja ön, hogy én baissere játszom? Én sohasem járok a tőzsdére, nem spekulálok; mindez nagyon közömbös reám nézve. Tehát, kedves barátnóm, — szolt Gundermann a legártatlanabb hangon — miután nagyon el vagyok foglalva, s önnek érdekesebb hírei nincsenek. —

Ajtót mutatott hát neki. Most felháborodott végre: — Bizalommal voltam ön iránt, — szolt dühösen — és eljárt a szám. Ez valóságos kelepce. Hiszen ön azt ígerte nekem, hogy ha én használna leszek, ön is tanácsolni fog... Gundermann felállott és közbeveté. — Tanácsot kíván tőlem? — szolt felkacagva. — Ezt nem tagadom meg öntől... Jegygyezze meg magának: Ne játszsziék, ne játszsziék soha. Szépsége szenvedne alatta, mert nagyon csunya dolog, ha egy nő játszik.

A mint a báróné teljesen magánkiül eltávolozott, azonnal bezárkózott két fiával és vejevel, szétosztotta a szerepeket, elküldött Jakobhoz és a többi tőzseüggynökhöz, hogy a holnap nap döntő csapásút előkészítsék. Ugyanaz napon Saccard, ki séjtette a veszélyt, felkereste öt óra felé Daigremontot.

Daigremont a megszokott szeretetreméltóságával fogadta fejdelmi lakásában, mely min dig ki volt téve a veszélynek, hogy a tőzdszerencse egy szépségye következtében rómá dól, pompáját maga alá temetve. Daigremont eddig az Unversellehez tartozott, de folyton résen állott, hogy a legkisebb gyanus jelnél átterjen az ellenséges táborba. Saccard kifejtette most óriási tervét s a nagyszerű gondolat annyira lelkesítette, hogy megígérte, hogy bár nagyon nagy összeg erejéig van érdekelve,

megis utasítást ad majd Delarocquenak s felkeresi néhány ismerősét, hogy segítségére legyenek. Győzelmi mosolylyal és meleg kézszorítással váltak el egymástól. — Egy órával később Sandorfi bárónét jelentették be nála, kinek az a szerencsés gondolata támadt, hogy felkeresi Daigremontot. Elmondta neki aggodalmát, Gundermannot tett kísérletét és annak választát is. Daigremont úgy tett, mintha ingadozna hitében és elhinné azt, hogy Gundermann már nincsen a contremine-nél érdekelve.

— Sohasem tudhatunk bizonyosat, — mondta. — A tőzsdre egy nagy erdő, melynek sűrűjében tapogatózunk. — Ne adjak hát el? — kérde a báróné aggodó hangon. — Minek? Az nagy baigaság volna. Holnap ismét felszínre kerülünk mi, az Unverselle ismét háromszor háromszázra emelkedik. Ön meg lesz elégedve az utolsó árfolyammal, többet nem mondhatok. — A báróné alig távozott el, midőn az inas Delarocque-ot jelentette be nála, kin nagy izgatottság volt észlelhető. — A dolog következőleg áll — kezdte Delarocque beszédét. — Bizhatom az ön barátságában? Jakoby sógorom volt oly kedves és nagy titokban elárulta nekem, hogy összeesküvés van keletkezésben. Gundermann és a többiek elhatározták, hogy a holnap tőzsdén felrobbantják az Unverselle. Egész készletüket ki akarják dobni a piacra. Közel tizenöt millió erejéig érdekelve vagyok a haussenál... Kocsit fogadtam hát és bejárom legjobb veivómet. Eljárásom nem helyes ugyan, de a szándék jó... Egyszóval, kedves barátom, miután ön fedezet nélkül játszik, fejezetet kérek vagy megbízásának visszavételét.

— Visszaveszem, kedvesem! — kiáltta Daigremont elszápadva. — Dűledező házakban nem maradok... Ne vegyen, adjon el mindent. Közel három millió értékű Unversellem van énnél, adja el mind! (Folyt. köv.)

Hirtelen nagy mozgás támadt. Csengő-bongós szerszámok lovak ur szánkót röpítettek a ház elé: megérkezett az uraság, kellő számú hajdukisérrel.

A jámbor jobbágysegereg alázatos örömmel üdvözölte urát és parancsolóját, ki gögös léptekkel sietett a házba, a honnan a hajduk csakhamar kiparancsolták a „csordát”. Csak az uraság, a pap, a gazda és az új pár maradt a házban.

Az uraság orrát fintorgatva ült a szegényes asztalhoz. Megízlelte az éljente tort borsát, mi alatt szeméi majd elnyeltek a szép menyasszonyt, odaszugta a papnak: — Igaza volt, szent atyám. Ennél szebb parasztlányt még nem láttam életemben. Köszönöm az értesítést; nem felejttem el.

A pap ragyogó szemmel köszönte a gráciát. Előre hitott az adományoknak, melyet az ekleziának juttat az „csét”.

A jó bor csakhamar megtette hatását. Égni kezdtek az arcok s a földesur szilaj kedvre derült. A gazda alázatosan hordta a bort urának s csak néha vetett aggódó pillantást vejére, ki összeszorított ököllel, néma dühvel nézte a sarokból, hogyan öleli, csókolja össze-vissza az ellenkezni sem merő menyasszonyt a kényur.

Végre elérkezett a rettegés perc. A földesur ingadozó léptekkel felállt s hangja végigdörgött a szobán: — Elég lesz a dáridóból! Fejezzük be a lakodalmat!... Öltözz, kis menyecske, menjünk!

Tágranyit szemekkel bámult a nő a kényurra s remegve kérde: — Hová?

Gunyos kacagás volt a válasz: — Hová?! Hát talán nem is tudod? Föl a kastélyba!

A nő sikoltva menekült férje mellé s annak széles mellén elrejté piruló arcát.

A férfi holtalávan állott a földesur elé: — De, méltóságos uram, most a nászészakán?

— Buta! — kacagott az ur. — Hát persze, hogy most!... Hiszen holnap már nem ér semmit!... —

A fiatal paraszt megtántorodott. Halott ő már erről, de sohasem hitte. Most előtte a szörnyű való. Elszántan karolta át asszonyát s kemény hangon mondá: — Méltóságos uram, életemet elveheti, de ezt az ocsmányiságot nem engedem soha!

A főúr bámulva nézett rá pillanatig, majd ördögi kacajjal fölemelte korbácsát s teljes erejével a völgyégy arcába sujtott: — Félre, paraszt!... Hej legények!

A berohanó hajduk egy perc alatt megragadták a fiatal nőt, s a dühösen védekező férjet földre sújtva, a szánkóba emelték a nőt, a földesur melléje ugrott s a lovak prűszkölve vágtattak tovább...

Bent a szobában a fiatal férj kétségbeesve törtle arcáról a vért s a pap felé fordult. — Tisztelendő ur, hát hogy lehet ez?

A pap kenetteljesen forgatta szeméit s mondta: — Hja, fiám, ez törvény, ez a jus primae noctis... Isten rendelése —

— És sietve távozott a viskóból, a melyre lassan, csöndesen borult a sötét, fekete éjszaka... Fönt a kastélyban pedig erejét veszve, megtörtén vergődött a fiatal asszony a részeg, kéjelgő kényur karjaiban —

— És ezt, kedves gyermekeim, ezt a törvénybe íktatott galádságot, a „regi jó időkben” úgy hívták, hogy: jus primae noctis, az első éjszaka joga, — fejezte be az öreg Kovács.

— Csunya idők, de jó hogy elmúltak! — rebegé Ilonka, ki pirulva figyelt az elbeszélésre. — Elmúltak? — sóhajtott az öreg. — Bár úgy volna, gyermekek. De megvan ez még ma is, csakhogy szelidebb, finomabb formában, a pénz mindent elnyelő hatalmával... No de erről majd máskor!

EGYLETI HIREK.

A St. Louisi Marx Károly Munkás Önképző Egylet 1908 február 29-én este a Concordia Club Hall-ban, 1441 Chouteau Avenue, NAGY ÁLARCOS BÁLT RENDEZ. Kezdeté 8 órakor. Belépti-díj 25 cent.

A Buffalói Szoc. Munk. Szerv. 1908. február 21-én, Washington születésének évforduló napján a Vámosi Hallban (Austín és Tonavanda Str. sarkán) NAGY ÁLARCOS BÁLT rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti díj 25 cent.

A Mc Keesporti Szoc. Munk. Szervezet Február havi jelentése. Taglétszám 32. Pénztári állomány \$34.90 ct. Tartottunk egy felolvasást, „Hogyan kell szervezkedni a mai társadalomban” címmel; előadók voltak: Debreceni és Grünstein elvtársak. Elhatároztuk, hogy Somogyi szervezőt 4 napig itt tartjuk és pedig 3 tudományos előadásra és 1 népgyűlésre, melynek kiadására egy kedélyes estét tartottunk igen szép sikerrel. A Népakaratnak szerezünk 1 fél, 3 negyedéves új és 2 fél éves folytatódagos előzetet. A munkaviszonyok egyformán rosszak, az üzemetek három hónapra beszűntették, miáltal sokan munka nélkül vagyunk. Imre J. és Vass A. bírálni férfiak.

A Milwaukee-i Magy. Szoc. Önképző és Dal-kör, folyó évi február hó 23-án, vasárnap, a Freie Gemeinde Hall-ban (262 4th St.) színelőadás és táncal egybekötött mulatságot rendez. Színre kerül: **A CIGANY.** Belépti díj szeméyenként 15 cent. Kezdeté d. u. 3 órakor.

A Munk. Betegs. Szöv. I-ső osztálya f. hó 14-én pénteken este 8 órakor rendkívüli ülést tart, melyre felkérem osztályunk tagjait minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Titkár.

Figyelm. A Munkás Betegsegélyző Szövetség XX. osztálya (Bridgeport) felkéri az osztályokat, hogy a sorsolási jegyeket f. hó 15-re beküldeni sziveskedjenek, hogy a húzás f. hó 16-án megtartható legyen.

Meghívó. Az „Ébredés” Szocialista Munkás Dalárda által február 15-én a Hujber Testvérek termében (147 E. 4th Street) rendezendő **Pipa (Férfi) Estélyre.** Belépti díj 15 c. Kezdeté este 8 órakor. Kitűnő műsor!

A chicagói szervezet által rendezett önképző gyűlések napirendje.

Február 8-án (felolvasás) A német szocialista mozgalom fejlődése. Február 15-én **Ipari fejlődés,** Február 10-án Konservativizmus, liberálistizmus, szocializmus. Február 22-én Ázsiai népgyűlés magyar rendőrséget jelenlétében. Február 29-én (felolvasás) Társadalmi alakulások. Március 7-én (felolvasás) A német szocialista mozgalom fejlődése (folytatás). Március 14-én (felolvasás) Keresztény szocializmus. Március 28-án (felolvasás) Szakszervezetek fejlődése. Április 4-én (felolvasás) Az olasz szocialista mozgalom fejlődése. Április 11-én (felolvasás) **Alkoholizmus.** Április 19-én Nagyobb szabású ünnepély. Bővebb felhívás útján. Április 25-én (felolvasás) A belga szocialista mozgalom fejlődése.

A tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk, hogy február hó 16-án a felolvasás vasárnap délután pont 3 órakor kezdődik. A többi dátum alatt jelzett előadások szombaton este 7 órakor kezdődnek. Február 22-én jelzett „ázsiai gyűlés” kedélyes estével lesz egybekötve, mely a Friedman Hallban, Western és Grand Ave sarkán lesz megtartva. A többi előadások a szervezet magánhelyiségben, Fulton St. 698. szám

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezőt körükben óhajtják, hogy levelezéseiket a következő címre küldjék: **január hó 25-től február hó 8-ig M. Somogyi, c/o. L. Gross, P. O. B. 385, E. Pittsburg, Pa.**

REGÉNY.

A Pénz.

Irta Zola Emil. (Folytatás.) 33

Árcsökkenés ugyan volt mindenben, mert a túlságosan megerterhelt piac recsegni kezdett és néhány hín vállalat menten össze is dűlt. Borzongás támadt mindenfelé, mert mindenki érezte, hogy ez a felfordulás kezdete. Az Unverselle esik! — ez a kiáltás támadt és a bámuló, remélő és aggodó tömeg ezt terjesztette tovább. Másnap Saccard ismét ott állt bizalommal eltelve helyén és jelentékenny vásárlásokkal, harminc frankkal emelte az árfolyamot. Január 5-én ismét esett negyven frankkal: az Unverselle már csak három-ezen állott. Hatodikán ismét emelkedett, hetedikén és nyolcadikán ismét esett. De Saccard, ki már nem is aludt többé és minden délután elfoglalta küzdő helyét, még mindig diadalt mert remélni. Mint a ki meg van győződve tervének sikeréről, kész volt a társaság pénztárából az utolsó pénzes zsákok feláldozni, csakhogy elzárja a támadók útját.

Kilencedikén ismét határozott diadala volt. A baisse társaság aggódva hátrált. Saccard, kinek eszközei elfogytak, ki már segélykölcsönökre szorult, azt az óriási tervet szötte, hogy összevásárolja az összes részvényanyagot, hogy megszorítsa a biánko eladókat és kézenlábom megkötözve őket, a feltétlen megadásra kényszerítse. Oh, ha sikerülne neki, annyira sarokba szorítaná ezt a Gundermannot, hogy ez fedezet nélkül játszék! Ha ez egy reggelen lábhai elé rakná milliárdjait és alázatosan könyörögne, hogy hagyjon neki legalább annyit, a miből naponta megveheti a tisz sors ára tejet. De erre a célra hét-nyolcszáz millió kellene. Kétszázat már ledobott a mélységbe, következők még öt-hat százat kellett a harcba vinni. Hatszáz millióval összeszerperheti majd a zsidókat, ő lesz a tőzsdé királya, a világ ura. Mily hatalmas álom!

Fájdalom, Saccard tizedikén rettentés napra ébredt. A tőzsdén rendesen megőrizte a nyugalom és vidámság látszatát, bár harcot még sohasem folytatott rejtettebb haraggal. Saccard legjobban félt tizenegyedikétől, a jutalék leszámolásának napjától. De a még hát-

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG JANUÁR HAVI KIVETÉSI KÖVÉTA.

Szövetségünk osztályaira a következők havi kivételét járul. Kérjük az osztályokat, hogy az összeget postafordulattal küldjék be.

Table with columns: Beteg neve, Osztály, Nap, Segély. Lists names like Reichman Arthur, Ellenbogen Ferenc, Szemenyei Imre, etc.

December és január havi irodai átalány 14.00
December havi posta költség 8.54
Január havi posta költség 4.85

Szervezési járulék 34.90
Titkár január havi fizetése 34.90
Pénztárnok január havi fizetése 6.98

Főösszeg: \$656.50
\$579.72 fizet 683 egész és 15 fél tag. Egész tag fizet 84 centet, fél tag fizet 42 centet.

Kivettett utján bejön \$656.80
Kivettett összeg \$656.50
Bejön többlet \$000.30
Taglétszám múlt hóban 679
Felvételtett 32

AZI. W. W. MAGYAR LOCAL JAL.

American Magyar Nyomdász-Szervezet (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.)

A Chicago-i L. I. Ties Tailor Local Union, No. 538. I. W. W. Gyűléseit tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor 8-10 N. Clark St.

A Clevelandi Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 139 I. W. W.)

A Philadelphai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 204, I. W. W.)

A Magyarországi Bűdosok és Szerelők Szakszervelete (Magyarországi Bűdosok és Szerelők Szakszervelete)

A Magyarországi Bűdosok és Szerelők Szakszervelete (Magyarországi Bűdosok és Szerelők Szakszervelete)

T. M. E. M. Betegsegélyező Egylet.

Alapított 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyleti helyisége 516 E. 6th St. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

III. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet III. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

IV. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet IV. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

V. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet V. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

VI. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet VI. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

VII. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet VII. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

VIII. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet VIII. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

IX. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet IX. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

X. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet X. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XI. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XI. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XII. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XII. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XIII. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XIII. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XIV. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XIV. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XV. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XV. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

XVI. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet XVI. osztályi helyisége 104 E. 9th St., 'Hunyady Hall', I. em. Üzleti ülésait tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

NEPAKARAT

va van. Könyvtár szerdán este és vasárnap délelőtt. A magyar szervezet minden hétfő és 3-ik szombatján az agitációs bizottság minden péntek este 8 órakor tartja ülését. Minden hétfő-keddén a City Central Committee, és minden 4-ik kedden általános pártgyűlés tartatik. Minden vasárnap délután felolvasások és viták tartatnak.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az őssze levelek Fekete János p. ü. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig.

Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

II. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

III. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

IV. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

V. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

VI. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

VII. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

VIII. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

IX. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

X. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

XI. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

XII. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

XIII. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

XIV. osztály. New York. Elnök: Schwartz Vilmos, P. B. és lev. titkár: Fischer Samu 516 E. 6th Street. Pénztárnok: Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telefon 3615 Orchard. Gyűlések minden hétfő és keddi délután este 7 órakor. Elnök: Fradrich Ferenc, 181 Howard St.; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave.; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave.; pénztárnok: Kish János, 141 West St.; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J., szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző: József József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J., Bridgeporti Betegsegélyező Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 304 Rutgers St., Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

6. Baldegreen & Co. budapesti Fényképező 32 Ave. C, cor. 3rd St. Jutányos árak mellett létszám és művészi kivitelű képeket készítenk. Családi és lakodalmi képeknél árengedmény.

„ATTILA HALL“

523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

MAX SCHLESINGER

Uri és Női Divatruháza 87 AVE. C. cor. 6th St. New York. Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legújabb Női- és Uri divatcékkel. Előzékeny kiszolgálás. Olesó szabott árak.

Egy cseppet a házba

egy igaz mértékkel mért, fél gallonos korsó jó WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltar. Látálok csomagoltan az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre \$1.50-ig.

H. J. FRIEDMANN szeszszállító kereskedő 874-76 GRAND AVE. Chicago, Ill.

Péter Lajos

„Rákóczi Hall“hoz czimzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNŐ MAGYAR KONYHÁJÁT. Kitünő italai. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalmak vagy hasonló ünnepélyre.

A New Yorki Magyarországi Szocialisták kedvelt gyűléseinek helye. Különböző munkáslapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Katolin János FÉNYKÉPÉSZ

3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BARMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendelkezésemre KÉSŐBB is. Na gyobbitások, gombóképek és képrámák kaphatók. Kis jegyek 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZETE 738 E. 9th St. N. Y. A ruhát elhozza a készen hához szállítja.

MAGER LÁSZLÓ MAGYAR

Étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, ILL. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye. Jó ételek. — Tiszta szobák. — Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kérem.

Magyar Gyógyszertár

a keleti oldalon ROTH SAMUEL gyógyszerész a Megváltóhoz 125 Ave. A, cor. 8th St., New York. Hazai és itteni receptek elkészítésére nagymértű figyelmet fordítok és a legelőcsőbb árban készítem el. Hazai importált szerek. Juno paszta, Akacia, Lillom, Margit krémek, Lillom, Schilzskali arckenőcsök, Lillom, Speck és Dr. Gross-féle szappan, Babu Lillom és Poudre Bouquet st. Hölgyor, Kallodant, Brillantje tubusban, Továbbá Purgé, Maria Celli gyomorszepek, Importált csukamáj olaj, fehér fenyő szörp és párisi kecsketej, Egri víz, sósbőr szesz, Dr. Kapossy-féle hajnövekedő szesz, 3 üveg \$1.25. Chica vasbor 75c. 3 üveg \$2. — Öv- és kötszerek nagy választékban. Postai rendeléseket azonnal teljesítik a pénz előleges beutalása mellett.

Bevándorlók figyelmébe

ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK. Az elvtársaknak Magyarországból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTERMEM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyar nyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. — Hazai billiard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlenül megbízhatóság.

Divatos Cipők

olcsó árban kaphatók a „UNION SHOE CO.“nál Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS

közjegyző, pénzzszállító és váltó-intézet Főület 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház. PÉNZT a legelőcsőbb és lehető leggyorsabban küld az ó-hazába. Pénz betéteket bármely hazai bankba kamatozás végett elhelyeztet és a betét könyvet rövid időn belül kihoztatom. Nemkülönb az ó-hazában, árvásnével, takarékpénztárral, vagy magánbankkal elhelyezett összegreket, budapesti irodám utján díjtalanul kihoztatom, csupán a szükséges megalapozott hitelbiztosítást számítok költségdíjra. HAJÓJEGYEKET Európába és Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen kísérem el a hajókhoz. CSOMAGOKAT az ó-hazából kihoztatom vagy oda szállítok. OKIRATOK szakszerű, a törvényeknek megfelelően állítanak ki és konzultálólag hitelbiztosítást, jogi, hagyaték, katonai, teleküzlet, nemkülönbön eljárnak. Minden ügyben, úgy mint eddig, ezertul is a legnagyobb pontossággal ígérem. UTBAJÁZTASSAL, tanácsokkal és felvilágosítással IN. GYEN készséggel és szívesen szolgálok. Magyarországi iroda: Budapest, IV. Sütő-utca 6. sz. Főok-irodák: So. Bethlehem Pa., saját ház, Alpha, N. J., Wharton, N. J., — Franklin Furnace, N. J.

Weisling Jakob

MAGYAR VENDÉGLŐJE és BOARDING HÁZA— 722—4th St. cor. Lloyd St., Milwaukee, Wis. A magyarok kedvelt találkozó helye.

PLAVECZKY A.

magyar vendéglős 20 West St. Newark, N. J. A M. B. Sz. VII. osztályának gyűlési helyisége. A magyar munkásság kedvenc találkozó helye. Vidéki munkástársak kellő utbaigazítást nyerne. Magyar konyha. Szobák minden időben.

FINTA MIHÁLY

BORBÉLY ÉS FODRÁSZ New York. 516 E. 6th Street, New York.

JOS. BERLOCK

PÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oak Ind. Cal. Telephone 1027 Orchard.

Dr. BIEBER E. LAJOS

magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York. Avenue C és D között

GRÜNVALD BÉLA

ELSŐRENDŰ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTERME 635 E. 6th Street, New York.

<